

Na osnovu čl. 213. stav (10) i 248. Zakona o bankama ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/17), čl. 5. stav (1) tačka h) i 19. stav (1) tačka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 75/17) i člana 12. stav (1) tačka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 03/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na sjednici održanoj dana 29.03.2018. godine donosi

ODLUKU
O VRSTI UGOVORA I FINANSIJSKIH INSTRUMENATA NA KOJE SE
PRIMJENJUJU ZAŠTITNE MJERE ZA DRUGE UGOVORNE STRANE

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Predmet odluke

Ovom odlukom propisuju se vrste ugovora i finansijskih instrumenata na koje se primjenjuju zaštitne mjere druge ugovorne strane.

Član 2.

Subjekti odluke

Ova odluka primjenjuje se na:

- a) banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) izdala bankarsku dozvolu,
- b) bankarsku grupu koja je predmet kontrole Agencije na konsolidovanoj osnovi.

Član 3.

Pojmovi

(1) Pojedini pojmovi koji se upotrebljavaju u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:

- a) „**ugovor o finansijskom kolateralu s pravom prijenosa vlasništva**” je ugovor, uključujući i ugovor o povratnoj kupnji, sukladno kojem davatelj kolaterala prenosi puno pravo vlasništva nad finansijskim kolateralom primatelju kolaterala u svrhu osiguranja ili nekog drugog načina namirivanja relevantnih finansijskih obaveza;
- b) „**sporazum o netiranju**” je sporazum u okviru kojeg se niz tražbina ili obaveza može preoblikovati u jedan neto zahtjev, uključujući sporazume o netiranju putem zatvaranja transakcije prema kojima se prilikom nastanka događaja izvršenja (bez obzira kako i kojim propisom je taj događaj definisan) obaveze strana ubrzavaju tako da odmah postaju dospjele ili prestaju te su u svakom slučaju pretvorene u jedan neto zahtjev ili su njime zamijenjene, uključujući:
 - 1) odredbe o konačnom netiranju koje predstavljaju odredbe ugovora o finansijskom kolateralu, ili ugovora koji uključuje finansijski kolateral, ili u nedostatku takve odredbe, svaka zakonska odredba kojom se, u slučaju nekog događaja izvršenja, izazvanog operacijom netiranja, usklađivanja ili na neki drugi način:
 - 1.1. obaveze stranaka ubrzavaju kako bi odmah dospjele i kako bi se izrazile kao obaveza plaćanja iznosa koji predstavlja njihovu procijenjenu trenutnu vrijednost, ili se ukidaju i zamjenjuju obavezom plaćanja tog iznosa,
 - 1.2. i/ili obavlja obračun dospjelih iznosa jedne stranke prema drugoj u smislu ovih obaveza te je stranka koja drugoj stranci duguje veći iznos dužna platiti neto iznos koji odgovara saldu tog računa i

- 2) netiranje koje predstavlja pretvaranje u jedno neto potraživanje ili jednu neto obavezu potraživanja i dugovanja koja proizlaze iz naloga za prijenos koje sudionik ili sudionici izdaju na ili primaju od jednog ili više drugih sudionika što dovodi do toga da se može imati samo neto potraživanje ili imati samo neto dugovanje;
- c) „**sekjuritizacija**” predstavlja transakciju ili strukturu u kojoj se kreditni rizik povezan sa izloženošću ili grupom izloženosti tranšira i ima sljedeće karakteristike:
- 1) plaćanja u transakciji ili strukturi ovise od naplate po odnosnoj izloženosti ili odnosnoj grupi izloženosti, i
 - 2) podređenost tranši određuje distribuciju gubitaka tokom trajanja transakcije ili strukture;
- d) „**tradicionalna sekjuritizacija**“ predstavlja sekjuritizaciju koja uključuje gospodarski prenos izloženosti koje se sekjuritizuju na sekjuritizacijski subjekt za posebnu namjenu koji izdaje vrijednosne papire. To se postiže prijenosom vlasništva nad sekjuritizovanim izloženostima s banke inicijatora ili posredovanjem. Izdani vrijednosni papiri ne predstavljaju obavezu plaćanja banke inicijatora;
- e) „**sintetička sekjuritizacija**“ predstavlja sekjuritizaciju u kojoj se tranširanje postiže korištenjem kreditnih derivata ili garancija, a skup izloženosti ostaje u bilanci banke inicijatora;
- f) „**inicijator**“ je subjekt:
- 1) koji je samostalno ili preko povezanih lica, izravno ili neizravno učestvovao u izvornom ugovoru na osnovu koga su nastale izravne ili potencijalne obaveze dužnika ili potencijalnog dužnika, zbog kojih nastaje izloženost koja je predmet sekjuritizacije, ili
 - 2) koji kupuje izloženosti treće strane i iskazuje ih u svojoj bilanci, a zatim ih sekjuritizuje;
- g) „**sporazum o prijeboju**” je sporazum prema kojem se za dvije tražbine ili više njih ili dvije obaveze ili više njih koje međusobno duguju banke i druga ugovorna strana može međusobno izvršiti prijeboj.
- (2) Pojmovi koji nisu definisani stavom (1) ovoga člana, a koriste se u ovoj odluci, imaju značenja u skladu sa odredbama Zakonom o bankama.

II. ZAŠTITNE MJERE

Član 4.

Zaštitne mjere za druge ugovorne strane u djelomičnom prenosu

- (1) Agencija osigurava zaštitu sljedećih sporazuma i druge ugovorne strane tih sporazuma:
- a) sporazumi o osiguranju temeljem kojih lice ima putem jemstva stvarni ili potencijalni interes u imovini ili pravima koji su predmet prenosa, nezavisno o tome je li taj interes osiguran specifičnom imovinom ili pravima ili preko promjenjive naknade ili sličnog sporazuma;
 - b) ugovor o finansijskom osiguranju (kolateralu) s prenosom prava vlasništva prema kojima se osiguranje (kolateral) ili pokriće ispunjenja određenih obaveza provodi prenosom potpunog vlasništva nad imovinom sa davatelja na primatelja osiguranja (kolaterala) pod uslovima kojima se omogućava primatelju osiguranja (kolaterala) da prenese imovinu ako se te navedene obaveze ispune;
 - c) sporazumi o prijeboju prema kojima se dvije ili više tražbina odnosno obaveza banke u postupku restrukturiranja i druge ugovorne strane mogu međusobno prebiti;
 - d) sporazumi o netiranju;
 - e) pokrivena obveznice;
 - f) strukturirani finansijski sporazumi, uključujući sekjuritizaciju i instrumente koji se koriste za zaštitu od rizika i čine sastavni dio imovine za pokriće te koji su prema

- važecim propisima, osigurani na sličan način kao pokrivena obveznica, na osnovu kojih jedna strana iz sporazuma ili skrbnik, povjerenik ili imatelj stječe i drži jemstva.
- (2) Agencija odredbe stava (1) ovoga člana primjenjuje nezavisno o broju ugovornih strana u sporazumu i nezavisno o tome:
- jesu li pravni odnosi nastali na osnovu ugovora, prijenosom prava vlasništva radi osiguranja ili na neki drugi način, ili su nastali na osnovu zakona;
 - primjenjuje li se na te pravne odnose u cijelosti ili djelomično pravo druge države.

Član 5.

Zaštita ugovora o prijeboju i netiranju

- Sporazumi o prijeboju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane smatraju se sporazumima o prijeboju iz člana 4. stava (1) tačka c) ove odluke ako se odnose na:
 - prava i obaveze koje proizlaze iz finansijskih ugovora ili derivata;
 - prava i obaveze prema platnim sistemima ili sistemima namire vrijednosnih papira te su povezani s njihovom djelatnošću kao platnim sistemima ili sistemima namire vrijednosnih papira.
- Agencija može u pojedinačnim slučajevima odlučiti da se sporazumi o prijeboju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane ili više njih, ako se odnose na vrste prava i obaveza koje nisu navedene u stavu (1) ovoga člana mogu smatrati sporazumima o prijeboju ako se priznaju za potrebe smanjenja rizika u skladu s primjenjivim bonitetnim pravilima te ako je zaštita, nedvojbeno uslov za to priznavanje.
- Sporazumi o netiranju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane smatraju se sporazumima o netiranju u skladu s članom 4. stav (1) tačka d) ako se odnose na:
 - prava i obaveze koje proizlaze iz finansijskih ugovora ili derivata;
 - prava i obaveze prema platnim sistemima ili sistemima namire vrijednosnih papira te su povezani s njihovom djelatnošću kao platnim sistemima ili sistemima namire vrijednosnih papira.
- Agencija može u pojedinačnim slučajevima odlučiti da se sporazumi o netiranju sklopljeni između banke i druge ugovorne strane ili više njih, ako se odnose na vrste prava i obaveza koje nisu navedene u stavu (3) ovoga člana mogu smatrati sporazumima o netiranju ako se priznaju za potrebe smanjenja rizika u skladu s primjenjivim bonitetnim pravilima te ako je zaštita, nedvojbeno uslov za to priznavanje.

Član 6.

Sporazum o osiguranju

- Sporazumi o osiguranju uključuju:
 - sporazume kojima se utvrđuju jemstva, i garancije;
 - založna prava i druga jemstvena prava;
 - transakcije pozajmljivanja vrijednosnih papira koje ne podrazumijevaju prenos potpunog vlasništva nad osiguranjem (kolateralom) i koje uključuju jednu stranu (zajmodavca) koja pozajmljuje vrijednosne papire drugoj strani (zajmoprimcu) u zamjenu za naknadu ili plaćanje kamata i u kojima zajmoprimac zajmodavcu daje osiguranje (kolateral) u toku trajanja zajma.
- Sporazumi o osiguranju smatraju se sporazumima o osiguranju samo ako su prava ili imovina s kojima je založno pravo povezano ili s kojima bi bilo povezano u slučaju događaja izvršenja dostatno utvrđeni ili ih je moguće dostatno utvrditi u skladu s uslovima sporazuma i primjenjivim zakonodavstvom.

Član 7.

Zaštita strukturiranih finansijskih sporazuma i pokrivenih obveznica

- (1) Strukturirani finansijski sporazumi iz člana 4. stav (1) tačka f) ove odluke kada se odnose na sekjuritizaciju uključuju sljedeće:
 - a) sekjuritizacije u kojima su odnosne izloženosti razvrstane u tranše i uz potpuni prijenos prava vlasništva prenesene iz bilanse stanja inicijatora na banku u postupku restrukturiranja (sekjuritizacija na osnovu prave prodaje - tradicionalna sekjuritizacija);
 - b) sekjuritizacije na osnovu ugovornih instrumenata, u kojima predmetna imovina ostaje u bilansi stanja banke u postupku restrukturiranja (sintetička sekjuritizacija).
- (2) Kod sekjuritizacije na osnovu prave prodaje svaka uloga inicijatora u strukturi, uključujući servisiranje zajmova, pružanje bilo kakvog oblika zaštite od rizika ili pružanje likvidnosti, smatra se obavezom koja čini dio strukturiranih finansijskih sporazuma.
- (3) Kod sintetičke sekjuritizacije založno pravo smatra se pravom koje čini dio strukturiranih finansijskih sporazuma samo ako je povezano s određenom imovinom koja je dostatno utvrđena ili koju je moguće dostatno utvrditi u skladu s uslovima sporazuma i primjenjivim zakonodavstvom.
- (4) Za sporazume koji čine strukturu sekjuritizacije kojom su obuhvaćeni uzajamni odnosi između inicijatora, izdavatelja, povjerenika, serviser, upravitelja novčanih sredstava te drugih ugovornih strana u ugovorima o razmjeni i kreditnoj zaštiti smatra se da čine dio strukturiranih finansijskih sporazuma ako su ti uzajamni odnosi izravno povezani s odnosnom imovinom i plaćanjima koja je iz sredstava stečenih iz te imovine potrebno izvršiti u korist imatelja strukturiranih instrumenata. Ti uzajamni odnosi uključuju obaveze i prava povezane s odnosnom imovinom, obaveze na osnovu izdatih instrumenata i sporazume o osiguranju, uključujući transakcije s derivatima, potrebne za održavanje toka plaćanja u okviru tih obaveza.
- (5) Agencija može, pored sporazuma iz stava (4) ovog člana, na pojedinačnoj osnovi i uzimajući u obzir konkretnu strukturu strukturiranog finansijskog sporazuma u skladu s članom 4. stava (1) tačka f) ove odluke donijeti odluku da i drugi sporazumi između ugovornih strana, primjerice sporazumi o servisiranju zajmova, koji nisu izravno povezani s odnosnom imovinom i plaćanjima koja je potrebno izvršiti, čine dio takvog strukturiranog finansijskog sporazuma.

III. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 8.

Stupanje na snagu

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: U.O.-18-11/18
Sarajevo, 29.03.2018. godine

PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA

mr. sc. Ljerka Marić, dipl.ecc.